

ЖІНКА У ЗОНІ

-10-

Уранці я постукав до неї в двері, вона відчинила зразу, ніби чекала. Вона відчинила, і я оторопів. Це була зовсім інша жінка. Волосся туго забране на потилиці в пучок, - Оксана ніколи так не носила. Шкіра обличчя її була немов пергаментна, стягнута на вилицях; очі блищали якись сухим, наркотичним блиском, під очима темні кола.

Я подумав... я подумав, він, кобель сухий, ночував тут, не дав їй відпочити, але...

але щось, я відчув, було не те. Вона повернулася спиною до мене, мовила розчаровано, глухо, кудись у вікно:

- А, це ти...

Виходить, вона чекала його. А він не прийшов, негідник. Ну це й на краще. Може, він і не такий негідник, хтозна... Я сказав, що можемо поїхати з болгарами по самоселах; а вона сіла на ліжку, подивилася на мене так, ніби дивувалася, як я тут опинився, в її кімнаті.

- Ні, - сказала, - я їду у Прип'ять. На ЧАЕС.

- То я відвезу тебе у Прип'ять, - погодився я.

- Ні, - вона сказала. - Я поїду зі зміною.

- Тебе не пропустять.

- У мене є лист в партком.

- Ти снідала? - я спитав.

- Ні, я не хочу. - Говорить, як автомат.

Мені стало не по собі.

- Ти можеш поснідати там.

- Можу.

- Ти нормально себе почуваєш? - Я відчував у собі якусь внутрішню паніку і не розумів чого.

- Почуваю. - Вона сказала це, стоячи до мене спиною і знову дивлячись у вікно.

Я підійшов, узяв її за плечі, повернув її до себе обличчям. Очі її були повні сліз. Вона одвернулася.

Мені захотілося обняти її, але я злякався.

- Вибач, я піду, - сказав я.

Вона нічого не відповіла. Здається, у мене заболіло серце (мій двійник гмикнув і підняв догори вказівного пальця: "Ігоре! У тебе є серце?!"), я хотів би щось розтрощити від власного безсилля й недоумкуватості. Що з нею робити? Така вона тиха, покірна, я її боюся такою.

- Я піду, - сказав я вдруге, тупцюючи біля дверей.

Вона обернулася до мене, заплющила очі на знак згоди, кинувши мені, як змовнику.

- Іди.

Мені трохи полегшало, однак двері я зачинив обережно, тихо, ніби там лежав покійник...

Вийшов на ганок, але йти чогось не наважувався. А раптом вона обдурила, щоб здихатися мене, а сама нікуди не поїде? А що робитиме? Що вона задумала?.. Можна б сказати, яке мені діло, чужому з чужих, проте сам я ніяк себе чужим коло неї не відчував. Я знаю, так багато хто каже, але мені справді здавалося, що я знав її завжди. Я бачив, що їй погано, та що за тією задерж'янілістю її?.. Хтось їй, може, сказав про нову пасію цього Шварценеггера? І що вона тепер робитиме - поїде в Київ - і все?.. А я навіть не знаю, де вона живе. А якби знав, однаково вона не захоче мене бачити. Це точно. Не захоче. Просто терпить тут, бо відрядження, бо вожуся з нею, як з малою... А може... Може, в неї сім'я, а вона просто не носить обручки? Ні, не може бути. Жінки завжди носять. Чи навмисне не взяла її в зону?.. Та ні, ну точно ні. Якесь у неї обличчя таке, ну, не сімейне, чи що...

Я сів просто на східці і, не маючи жод-

ної рятівної розумної думки, крутив у пальцях незапалену цигарку, порожніми очима дивився попереду себе.

Від котеджів швидко йшов Сулима.

- Ти поїдеш у Київ? - спитав він.

- Чого я там не бачив? - Я здивувався.

- То ти, виходить, не знаєш... Ну, воно й краще. Не треба тобі туди їхати. - Він уже рушив далі.

Я похолов. Оксана?! Одним стрибком підхопився, крутнув його за плечі, затряс як неживого.

- Що сталося, кажи!

Така радісна мить спілкування

- Павло помер. Я дзвонив - діти в сусідів, ховають завтра, наші вже поїхали. Але ти не їдь. Вона зразу поїде з малими до його батьків.

Я стояв як уражений громом. Сулима пішов, а я стояв. Ноги в мене були ватяні, але я якось зрушив з місця і поплентався слідом. Глянув тоскно на крайнебо - захотілося завити. Не було жодної думки... Небо було рівне, порожнє, тільки якесь недобре, темнаве, брудне. Ні хмарки, ні Бога, ні ангела-хранителя, а ще, кажуть, у кожного він є...

-11-

Сонце цього дня зійшло якось кволо, не змагаючись із хмарами, які тут-таки й поглинули його.

Інна, скулившись, сиділа в автобусі зі зміною, що їхала на ЧАЕС, дивилася на гілки, високі берези та ялини обабіч знаної вже до дрібниць дороги, коли уздріла лелеку, який летів низько уздовж шляху, ніби проводжаючи людей на вахту. Це добрий знак, подумала забобонно, бо план її самостійної вилазки на станції - без дозволу, без супроводу, без перепустки - міг зрівтатися, і тоді все... Відрядження не справдилося. Тоді екскурсії на БЦУ (блочний щит управління), запитання-відповіді адміністрації у гурті журналістів, і мінімум надій на нові деталі, враження, творчий імпульс зведені будуть до нуля.

Півмісяця у зоні змигнуло, як три дні, і навіть кілька списаних ущерть блокнотів, у яких десятки прізвищ, імен, доль різного фаху людей, - матеріал, що його вистачило б на десятки статей, не здавався Інні достатнім. І вона знала чому. Її як магнітом тягло до кратера того атомного Везувію, з виверження якого розпочалася нова ядерна епоха України, Білорусії, а може, всієї планети земля наприкінці другої тисячоліття, що раптом стала вразливою радіоактивною піщинкою Галактики перед лицем епохальної ядерної катастрофи.

Маленька самотня жінка, нікому не рідна у цілому світі, вона сьогодні вже ні в що не ставила своє життя, але як мати, що стояла над могилою власної дитини, хотіла пройти й цю Чорнобильську Голгофу сама. Туди, - на десятку позначку², на БЦУ-4, щоб побачити мізерну кнопку, яка спричинила остаточний епохальний вибух і трагічний фінал усього попереднього буття людства... Звідки почалася недоля сотень тисяч людей: і гвалтом позбавлених дому та рідних місць, і "спалених" на ліквідації аварії у розквіті сил чоловіків, що несли в собі генофонд народу, і молодих вродливих жінок, котрі з перестрахи від перестороги лікарів і невідомості завтрашнього дня тисячами вбивали у своїх лонах майбутні, вочевидь ущербні життя того екстремального, не прогнозованого, тривожного літа вісімдесят шостого року.

²) Через другий поверх адміністративного корпусу по перехідній галереї можна було пройти до десятої позначки деаераторної етажерки, а звідти зовсім близько на щит управління 4-го реактора, звідки керували експериментом на ЧАЕС, що закінчився так трагічно (прим. авт.).